

6.3.2025

Vanhusneuvoston aloitteessa 26.9.2023 esitetään Palvelu- ja tietokeskuksien (=PATI) perustamista Kanta-Hämeen alueen kuntiin, kaupunkeihin ja taajamiin. PATIt olisivat hyvinvointialueen ja kuntien yhteisesti ylläpitämiä ja rahoittamia, jolloin asukkaat saavat samasta pisteestä tiedon hyvinvointialueen ja kunnan palveluista.

Syynä aloitteelle oli vanhusneuvoston huoli Kanta-Hämeen vanhusväestön mahdollisuudesta saada tietoa palveluiden tarjonnasta sekä kanavista, joilla saadaan yhteys hyvinvointialueen toimipisteisiin.

Vanhusneuvoston aloitteen mukaan PATI olisi palvelupiste, mistä asiakas/asukas saa opastuksen ja ajantasaisen tiedon joko puhelimitse tai halutessaan henkilökohtaisen palvelun avustavan henkilön turvin paikan päällä. Siellä saisi palvelua ennaltaehkäisevästi pienimuotoisissa toimenpiteissä ja tutkimuksissa, tietoa sosiaalipalveluista sekä neuvontaa oman hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitämisestä sekä elämänhallinnasta. PATIen puhelinnumero tulisi olla yhteinen ja muuttumaton koko hyvinvointialueella.

Vastauksena vanhusneuvoston PATI-aloitteeseen viittaa seniorineuvolakokonaisuutta koskevaan valtuustoaloitteeseen (29.3.2022 päivätty valtuustoaloite ikäihmisten neuvolapalveluiden järjestämiseksi) annettuun laaja-alaiseen vastaukseen. Vaikkeivät PATIt ja neuvolapalvelut synonyymejä olekaan (mm. PATIin liittyvä ajatus kuntien osallisuudesta), ilmiöt, joita niiden toivotaan ratkaisevan tai helpottavan, ovat samankaltaiset.

Aloitteen mukaisia PATI-keskuksia ei ole ryhdytty valmistelemaan. On tunnistettu, ettei hyvinvointialueella riitä henkilöstöä jalkautumaan kuntiin, kaupunkeihin ja taajamiin antamaan toivottua ohjausta ja neuvontaa säännönmukaisesti. Toisaalta asiakasohjauksessa on tarkoitus innovoida, miten voitaisiin pop-up -tyyppisesti järjestää ympäri Kanta-Hämettä tilaisuuksia, joissa palveluohjaajat olisivat läsnä paikoissa, joissa ikääntyneet muutoinkin asioivat ja jossa voisi antaa yleisen tason neuvontaa. Hoitotoimenpiteitä tai tutkimuksia ei kuitenkaan tähän ajatukseen kuuluisi ihan jo toimenkuvaan liittyvistä syistä. Siis ajatusta fyysisistä neuvontapalveluista ei ole täysin poissuljettu, mutta niiden organisointia mietitään toisin.

Puhelinpalvelut on PATI-aloitteessa esitetyn mukaisesti keskitetty samaan numeroon koko Kanta-Hämeen alueella koskien ikäihmisten palveluita. Tämä muutos, Ikäihmisten ensilinjan käynnistyminen, tapahtui 7.10.2024. Vuoden vaihteen aikaan 2024-25 Ikäihmisten ensilinjassa oli haasteita henkilöstön riittävyydessä, emmekä kenneet vastaamaan palvelulupaukseemme takaisinsoitosta viimeistään seuraavana arkipäivänä. Sittenkin henkilöstöä on lisätty neljään henkilötyövuoteen (ensilinjan toiminta alkoi kolmella henkilötyövuodella). Asiakasohjauksessa seurataan edelleen resurssin riittävyyttä ja on valmistauduttu vielä sen lisäämiseen. Resurssi on kuitenkin samaa, kuin millä tehdään palveluohjaustyötä muutoinkin ns. kentällä, joten liikaakaan kenttätöystä ei ensilinjaan ole syytä resursseja siirtää. Riittävyys ja kyky palvella tulee taata molemmissa tarkoituksenmukaisesti.

Asiakasohjaajia työskentelee jokaisen Kanta-Hämeen kunnan alueella. Hyvinvointialueelle ikääntyneillä, heidän läheisillään, omaisillaan ja muilla kansalaisilla on mahdollisuus saada asiakasohjauksen ammattilaisilta yleisen tai yksilötason ohjausta, neuvontaa ja palvelutarpeen arviointia heidän avullaan.

Pahoittelen syvästi asian käsittelyn viivästymistä ja todennäköistä kokemusta huonosta valmistelusta.

Annukka Kuismin

Annukka Kuismin, asiakasohjauksen tulosaluejohtaja
050 550 2263, annukka.kuismin@omahame.fi